

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 114

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2021 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Genel Gerekçesi 4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi 5

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Muhalefet Şerhi 8

• Teklif Metni 9

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 9

• Anlaşma Metni 10

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 493178 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2021)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması” 17 Ekim 2018 tarihinde Kışinev’de imzalanmıştır. Tamamlayıcı Anlaşma, 19 Kasım 1998 tarihli “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması”na dayanılarak hazırlanmıştır.

Tamamlayıcı Anlaşma ile esas olarak, Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı arasında askerî eğitim alanındaki iş birliği mekanizmalarının tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; iki ülke arasında askerî eğitim konularında iş birliği yapılacak alanlar ile taraflardan birinin askerî eğitim kurumlarında, birliklerinde ve askerî tesislerinde eğitim görmek amacıyla kabul edilen veya eğitim iş birliği faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine iştirak eden diğer tarafın silahlı kuvvetlerine mensup personelin eğitim icra esasları, icra süresince görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-106805

25 Haziran 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17 Ekim 2018 tarihinde Kişinev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

14/10/2019

Esas No: 2/2021

Karar No: 78

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 25/6/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması”, 11/7/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 18/7/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna havale edilen 2/2021 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 10/10/2019 tarihli 11’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye ile Moldova arasında, askerî eğitim alanındaki iş birliği mekanizmalarının tesis edilmesini teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Moldova’nın ortak sınırimız olmamasına rağmen komşu olarak addettiğimiz ve ilişkilerimizin iyi seyrettiği bir ülke olduğu,

Sayın Cumhurbaşkanımızın geçtiğimiz yıl Ekim ayında Moldova’ya yaptığı ziyaretin 19 yıl aradan sonra cumhurbaşkanı düzeyindeki ilk ziyaret olduğu, ilişkilerimizin bu tarihî ziyaret vesilesiyle stratejik ortaklık düzeyine çıktığı, ziyaret sırasında imzaladığımız anlaşma doğrultusunda Şubat 2019 itibarıyla vatandaşlarımızın artık karşılıklı olarak kimlikle seyahat imkânına kavuştuğu, 2016 yılı Kasım ayında aramızdaki Serbest Ticaret Anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle ticaretimizde de bir artış ivmesinin yaşandığı, ticaret hacmini kısa sürede 1 milyar dolar seviyesine çıkarmak istediğimiz ve bunun için aramızda gerekli potansiyelin mevcut olduğu ve bu amaçla yatırımcılarımızın Moldova’da önemli yatırımlar yaptığı,

Ayrıca Moldova Gagavuz Özerk Bölgesinin bizim soydaşlarımızın bulunması nedeniyle özel bir öneminin olduğu, Komrat’ta da bir başkonsolosluk açma çabalarımızın olduğu, başkonsolosluk binamızın tefrişinin şu an bitmek üzere olduğu ve başkonsolosumuzun atanma sürecinin şu an ilerlemiş durumda olduğu,

Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi çalışmaları çerçevesinde stratejik ortaklığımızı destekleyici mahiyette Millî Savunma Bakanımızla muhatabı arasında Askerî Eğitim İşbirliği Tamamlayıcı Anlaşmasının imzalandığı,

Anlaşmanın tamamlayıcı bir anlaşma olduğu, iki ülke arasında 19 Kasım 1998 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı arasında imzalanan Askerî Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasına dayanılarak hazırlandığı, dayanak Anlaşmanın hem güncellenmesi hem de uygulanması mümkün olmayan hükümlerinin kaldırılması için bu tamamlayıcı Anlaşma ile tadil edildiği,

Moldova tarafında iç hukuk onay sürecinin tamamlandığı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Tulay Hatunoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>
Adana	Ankara	Ankara
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Aydın	Balıkesir	Bursa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Erzurum	Eskişehir	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>
İstanbul	Karabük	Kayseri

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

2/2021 Sayılı- Türkiye Cumhuriyeti Genel Kurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'ne Muhalefet Şerhidir:

Moldova'da özellikle son yıllarda giderek otoriterleşen yönetimin ülkedeki Romanlara yönelik giderek artan ayrımcılık, toplumsal gerilimi arttırmakta ve demokratik zemini ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca iktidar tarafından muhalefetin baskı altına alınması, LGBTİ bireylerin haklarının gasp edilmesi ve devlet yönetiminin en üst kademelerinden homofobik yaklaşımların sergilenmesi, özgür basın alanının daraltılması ve benzeri birçok insan hakları ihlallerinin Moldova'da giderek artması sebebiyle, bu ülkeyle "devlet güvenliği" temelinde işbirliği anlaşmalarının yapılmaması gerekmektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Ekim 2018'de Moldova Devlet Başkanı Igor Dodon'u ziyaret ederken yanında hediye olarak Türkiye'den 2 TOMA getirerek, iki devlet yöneticisi arasındaki ilişkinin ve ortaklığın sembolik biçimde de olsa görünürlüğü sağlanmış oldu.

Ayrıca, Moldova'nın toprakları içinde bulunan yaklaşık 500 bin nüfuslu Transdinyester Özerk Cumhuriyeti BM ülkeleri tarafından tanınmasa da, fiilen kendi kendisini yönetmekte ve kendi öz savunmasını kurmuştur. Moldova'nın tanımadığı bu özerk yönetim ile olası bir savaşta ortaya çıkabilecek savaş suçları ve insan hakları ihlalleri karşısında Türkiye'nin savaşı besleyen değil, bölgesel barışı ve taraflar arasında diyalogu destekleyen bir pozisyonda bulunması gerekmektedir. Anti-demokratik bir siyasi çizgiye sahip mevcut Moldova Hükümeti ile bu askeri işbirliği anlaşmasını desteklemediğimizi belirtiyor ve HDP Grubu olarak bu anlaşmaya şerh düşüyoruz.

11.10.2019

Tulay Hatımoğulları Oruç

Adana

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY
BAŞKANLIĞI İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ARASINDA ASKERİ
EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ TAMAMLAYICI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 17 Ekim 2018 tarihinde Kişinev’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

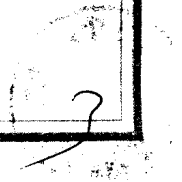
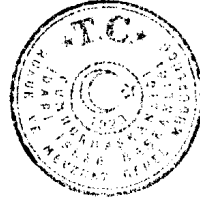
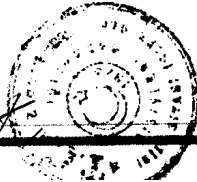
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY
BAŞKANLIĞI İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ARASINDA ASKERİ
EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ TAMAMLAYICI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI
İLE
MOLDOVA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI
ARASINDA
ASKERİ EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ TAMAMLAYICI
ANLAŞMASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ GENELKURMAY BAŞKANLIĞI İLE MOLDOVA
CUMHURİYETİ SAVUNMA BAKANLIĞI ARASINDA ASKERİ EĞİTİM İŞ BİRLİĞİ
TAMAMLAYICI ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı (bundan böyle "Taraf" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır);

Taraflar arasında, 19 Kasım 1998 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması"na (bundan böyle "Çerçeve Anlaşması" olarak adlandırılacaklardır) dayanarak,

Taraflar arasında mevcut olan dostça ilişkileri ve askerî eğitim alanındaki iş birliğini geliştirme isteklerini vurgulayarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE 1

AMAÇ

Bu Tamamlayıcı Anlaşma (bundan böyle "Anlaşma" olarak adlandırılacaktır), Taraflar arasındaki askerî eğitim alanındaki iş birliği mekanizmalarını tesis etmeyi amaçlar.

MADDE 2

UYGULAMA ALANI

Bu Anlaşma'da öngörülen hükümler; bu Anlaşma'nın 4'üncü Maddesi uyarınca, Taraflardan birinin askerî eğitim kurumlarında, birliklerinde ve askerî tesislerinde eğitim görmek maksadıyla kabul edilen veya eğitim iş birliği faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine iştirak eden diğer Tarafın Silahlı Kuvvetlerine mensup subay, astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş/er, erbaş/er, askerî öğrenciler ve sivil personel ile onların bakmakla yükümlü olunan aile bireyleri için uygulanır.

MADDE 3

TANIMLAR

Bu Anlaşma'da yer alan;

- 1. Anlaşma:** Taraflar arasında yapılan bu Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması'nı,
- 2. Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve/veya teçhizat gönderen Tarafı,
- 3. Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla topraklarında Gönderen Tarafın personel, malzeme ve/veya teçhizatını bulunduran Tarafı,
- 4. Yetkili Makam:** Bu Anlaşma'nın uygulanması ile ilgili olarak Tarafların Yetkili Makamları:
  - a. Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Arına Genelkurmay Harekât Başkanlığı,

b. Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Adına: Moldova Ulusal Ordusu Genelkurmay Başkanlığı Personel ve Seferberlik Başkanlığı.

5. **Misafir Personel:** Taraflardan herhangi birinin, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği asker veya silahlı kuvvetler mensubu sivil şahısları,

6. **Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri:** Bu Anlaşma kapsamındaki Misafir Personele refakat eden ve kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocukları,

7. **Komutan:** Askerî karargâha, askerî üsse veya askerî birliğe komuta eden ve kendisine bağlı olmak üzere, gönderilen askerî personelin faaliyetlerinden sorumlu olan kişiyi,

8. **Kıdemli Askerî Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın kendi mevzuatına uygun olarak atanmış, askerî personel arasındaki en kıdemli personeli,

9. **Misafir Öğrenciler:** Gönderen Tarafın silahlı kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Gönderen Taraf tarafından Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına gönderilen öğrenciyi ifade eder.

10. **Sivil Personel:** Tarafların silahlı kuvvetleri bünyesinde asker olmayan ve devamlılık isteyen belirli görev yerlerinde çalışan personeli ifade eder.

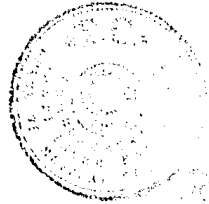
11. **Gizlilik Dereceli Bilgi:** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ya da Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı tarafından edinilmiş bilgi ya da bunlardan birisinin yetki alanına ya da kontrolüne giren ve ulusal güvenlik çıkarları kapsamında korunması gereken ve güvenlik derecesi işaretler ile belirlenmiş olan resmî bilgi anlamına gelmektedir. Bu bilgi, sözel, görsel, manyetik ve belge şeklinde olabileceği gibi, donanım ya da teknolojik formda da olabilir.

MADDE 4

İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar, aşağıda sıralanmış olan eğitim iş birliği faaliyetlerini gerçekleştireceklerdir:

1. Kabul Eden Tarafın silahlı kuvvetlerine ait veya belirleyeceği okul, eğitim ve öğretim merkezlerinde verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
2. Eğitim merkezlerinde görev öncesi eğitimleri ile göreve yönelik kurslar,
3. Birlik, karargâh ve kurumlarda görev başı eğitimi,
4. Birlik, karargâh ve kurumlar arası iş birliği ve temas ziyaretleri,
5. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı öğrenci/öğretim elemanı değişimi veya danışmanlık,
6. Heyet mübadeleleri,
7. Tatbikatlara gözlemci davetleri,
8. Ortak tatbikatlara katılım,
9. Eğitimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı bilgi alışverişi,
10. Askerî tarih, arşiv ve müzecilik alanlarında iş birliği,
11. Askerî hukuk sistemleri konusunda eğitim ve bilgi mübadelesi,
12. Lojistik konularda eğitim alanında iş birliği,
13. Barışı destekleme ve insanî yardım alanında iş birliği,

14. Tarafların farklı temsil seviyelerindeki temsilcileri arasında askerî eğitime yönelik karşılıklı çalışma ziyaretleri,
15. Türkçe/Romence dil kursları için personelin görevlendirilmesi,
16. Haritacılık ve hidrografi alanında iş birliği,
17. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler.

MADDE 5

İŞ BİRLİĞİNİN USULLERİ

1. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatının öngördüğü koşullara göre verilecektir.
2. Bu Anlaşma'ya uygun olarak, Gönderen Taraf tarafından sunulacak bir eğitim talebi, eğitim veya kursun başlamasından önceki eğitim yılının en geç Mart ayında Kabul Eden Taraf nezdinde bildirilecektir. Talebin alınmasını müteakip, Kabul Eden Taraf bu talebi kendi olanakları dâhilinde inceleyerek Gönderen Tarafa cevabını bildirecektir.
3. Öngörülemeyen istisnai durumlarda, özellikle bu Anlaşma'da öngörülen kısa süreli eğitimler ile diğer eğitimler konusunda Taraflar, taleplerini yazılı resmî bir bildirimle ileticektir. Taraflar arasında yapılacak istişare sonucunda ve imkânların izin verdiği ölçüde, bu kapsamdaki ilave talepler planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilecektir.
4. Eğitimlerin Kabul Eden Tarafın lisanında gerçekleştirilmesi esastır. Ancak Gönderen Taraf tarafından talep edildiği takdirde, üç aydan az süreli eğitimler tercüman yardımıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda Gönderen Taraf eğitime gelecek personel ile birlikte yeterli sayıda askerî tercüman tahsis edecektir. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır.
5. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; Gönderen Taraf tarafından eğitime nihai katılım kararı, kursiyer sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitim başlangıç tarihinden itibaren en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirilecektir.
6. İş birliği; her iki Tarafın yasal düzenlemelerine saygı çerçevesinde, müteakibliyet ve karşılıklı çıkar esasına göre gerçekleştirilecektir.
7. Sağlık alanında verilen eğitimlere ilişkin taleplere, Kabul Eden Tarafın sağlık mevzuatına göre işlem yapılır.

MADDE 6

EĞİTİM KOŞULLARI

1. Misafir Personelin ve Misafir Öğrencilerin eğitimi, eğitimin verildiği askerî kurumun veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanacaktır. Konular, ulusal güvenlikle ilgili hususları içerdiği takdirde kısıtlama uygulanabilecektir.
2. Kabul Eden Taraf, eğitim süresince Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtecektir.
3. Eğitim ve öğretim için gönderilecek personel, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere göre Gönderen Taraf tarafından seçilecektir. Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere haiz olmayan personel eğitim ve öğretim için kabul edilmeyecektir.

4. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Taraf tarafından tespit edilecektir.

5. Söz konusu eğitim ve öğretimin icrası için Taraflarca gerekli görülmesi halinde, 3 (üç) aydan uzun süreli ve/veya hayati risk içeren eğitimler için bu Anlaşma'ya dayanan protokoller veya teknik/idari düzenlemeler yapılabilir. Bu protokoller/teknik/idari düzenlemeler aşağıdaki hususları içerebilir:

- a. Eğitimin konusu,
- b. Eğitimin yeri,
- c. Eğitimin dili, süresi ve şartları,
- d. Eğitim süresince askerî personelin hak ve ödevleri,
- e. Eğitimin başlama ve bitiş zamanı ile eğitime katılacakların sayısı,
- f. Eğitim verilecek personelde aranan nitelikler,
- g. Eğitim süresince askerî personelin güvenliğinin sağlanma yöntemi,
- h. Askerî kişilerin sigortalama yöntemi,
- i. Hasar ve kayıpların telafi edilme yöntemi,
- j. Eğitime ilişkin ödemenin şart ve usulleri,
- k. Verilen acil muayene, ilk yardım ve acil dış bakımı hizmetleri dışında diğer sağlık, muayene, tedavi ve dış bakım hizmetleri için geri ödeme yöntemi,
- l. İlaşe, ibate ve ulaşımına ilişkin düzenlemeler,
- m. Eğitimle ilgili diğer düzenlemeler.

6. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen ve belirlenmiş kurs programını gereklerine uygun olarak takip eden, kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan, tez/proje vb. akademik çalışmaları belirtilen şartlara uygun olarak hazırlayıp çalışmalarının başarılı olduğu tespit edilen personele, eğitim programının türüne göre gerektiğinde hak edilen bilimsel dereceyi de gösterir eğitim programını başarı ile tamamladığını tespit eder mezuniyet belgesi (sertifika, diploma vb.) verilir. Mezuniyet belgesi (diploma, sertifika vb.) denklığı Gönderen Taraf millî mevzuatı uyarınca ilgili kurumun/kurumların onayına tabidir.

7. Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencilerin ikametleri, güvenlikleri ve diğer kolaylıklarından yararlanmaları için gerekli tedbirler alınacaktır.

MADDE 7

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLERİN KORUNMASI

1. Taraflar ulusal mevzuatlara uygun olarak, bu Anlaşma'nın uygulanması ya da ortak faaliyetler kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlayacaklardır. Mübadele edilen bilginin gizlilik derecesi değiştirilemez. Taraflar bu çerçevede, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için uygulanan önlemleri alacaklardır. Mübadele edilen bilgilere Çok Gizli, Gizli, Özel ve Hizmete Özel gizlilik dereceli ibarelerden uygun olanı verilecektir.

2. Taraflardan biri, diğer Tarafın yazılı mutabakatı olmadan, bu Anlaşma kapsamındaki iş birliği alanlarının hayata geçirilmesi sırasında mübadele edilen her türlü bilgiyi, elde edilen ya da alınan silah, malzeme ve teçhizatın bilgilerini, bunların üretim ile ilgili teknik

belgeleri ya da diğer bilgi ve belgeleri ifşa etmeyecek, üçüncü taraflara satmayacak ve devretmeyecek ya da paylaşmayacaktır.

3. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlayacaktır.

4. Bu Anlaşma'nın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.

5. Tarafların, bu Anlaşma'nın yürürlükten kalkmasından sonra da gizlilik dereceli bilgilerin korunmasına ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesine ilişkin sorumlulukları devam edecektir.

6. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde açığa çıkması veya sızması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.

7. Taraflar, bu Anlaşma'da düzenlenen iş birliği kapsamında elde edilen bilgileri sadece bu Anlaşma'nın amaçları doğrultusunda kullanacaklardır.

MADDE 8

ANLAŞMA'NIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARA UYUMLULUĞU

1. Bu Anlaşma'nın hükümleri, Taraflardan birinin akdetmiş olduğu diğer uluslararası anlaşmalar çerçevesinde üstlendikleri taahhütlerini etkilemeyecektir.

2. Bu Anlaşma'da düzenlenmeyen konularda, Çerçeve Anlaşması hükümleri esas alınacaktır.

MADDE 9

ÖZEL HUSUSLAR

1. Eğitimleri süresince ve Kabul Eden Tarafın ülkesinde buldukları sürece Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, üçüncü bir ülke ile girilen herhangi bir silahlı çatışmaya iştirak etmemek ve Kabul Eden Tarafın menfaatlerine ve iç güvenliğine hânel getiren faaliyetlerde yer almamakla yükümlüdürler. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafta buldukları süre boyunca, bu Anlaşma'da belirlenenler dışında herhangi bir faaliyette bulunmayacaklardır.

2. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerden; ders başarısızlığı, disiplinsizlik, sağlık vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek vaziyette olanların durumu, eğitim veren ilgili komutanlık, okul veya askerî akademi komutanlıkları ile fakülte dekanlıklarının kararıyla belirlenecektir. Bunların ilişkilerinin kesilmesi ve eğitim veya öğretimlerine son verilmesi işlemi, Yetkili Makamların onayından sonra uygulanacaktır.

3. Gönderen Taraf, gerekli gördüğü takdirde, herhangi bir zamanda ve sebep göstermeksizin Kabul Eden Tarafta bulunan Misafir Personeli ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencileri geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, bu şahısların mümkün olan en kısa zamanda ülkelerine dönmeleri için gerekli kolaylıkları sağlar.

4. Savaş, silahlı çatışma, toplumsal başkaldırı ve uluslararası kriz durumunda; Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın personelini geri çağırmasını talep edebilir. Gönderen Taraf, bu talebi derhal karşılayacaktır.

5. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, hangi sebeple olursa olsun Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken şahsî ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerine ait borçları tasfiye etmek zorundadır. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin tasfiye etmediği şahsî borçları için Gönderen Taraf tarafından gerekli tedbir alınacaktır.

MADDE 10
HUKUKİ HUSUSLAR

1. Yargı yetkisi.

a. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olduğu Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın yasalarına ve yürürlükteki mevzuatına tabi olacak ve cezai yargı yetkisi Kabul Eden Tarafa ait olacaktır.

b. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olduğu Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler Kabul Eden Tarafın ceza mevzuatına maruz kalacaktır. Ancak, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olduğu Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencilerin aşağıdaki suçları, Gönderen Tarafın yargı yetkisi içindedir:

(1) Münhasıran Gönderen Tarafın malına veya güvenliğine, ya da Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olduğu Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencilerin kendisine veya mallarına karşı işlediği suçlar,

(2) Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitim ve öğretimine ilişkin suçlar veya eğitim ve öğretim sırasında bir fiil ya da ihmallerinden doğan suçlar.

c. Yargı hakkının kullanılacağı hallerde, hüküm içeriği Gönderen Taraf mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngörmekte ise, her iki Taraf ceza mevzuatında yer alan veya uyum sağlayabilen bir ceza sistemi geçerli olacaktır.

2. Disiplin işlemleri:

a. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, buldukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyacaktır.

b. Misafir Personel, disiplin cezaları yönünden Gönderen Tarafın mevzuatına tabidir. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın mevzuatına tabidir. Gönderen Taraf, Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yetkisini, Kabul Eden Tarafın ülkesinde muhafaza eder. Ancak Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirebileceği emirleri verebilecektir.

c. Tarafların Yetkili Makamlarınca, yalnızca birlik eğitimlerinde uygulanmak üzere, eğitimin süresine bağlı bir disiplin tavan puanı ile her disiplin suçu için bir puan belirlenecektir. Disiplin tam puanının %60'ını yitiren personel, eğitim ve öğretimde başarısız olarak kabul edilecek ve usulüne uygun olarak disiplinsizlikten ilişiği kesilecektir. Disiplin puan cezaları, Misafir Personelin eğitim gördüğü kıta, karargâh ve kurumun amiri ve/veya Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli tarafından, ilgili Tarafın usul ve esaslarına göre verilecektir.

3. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencinin tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar edecektir.

4. Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinden ya da Misafir Öğrenciden herhangi birinin Kabul Eden Tarafı yasal bir soruşturmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahip olacaktır.

5. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Personel ve Misafir Öğrencinin faaliyetlerine son verilebilecektir.

6. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeline, Kabul Eden Tarafın suç sayılmayan fiillerinden dolayı, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümlerine uyarınca personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilmiştir.

7. Misafir Personel ve Bakmakla Yüklümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenci; giriş, kalış ve çıkış süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki gümrük, vergi ve alım-satım konularındaki mevzuatına tabi olacaklardır.

8. Bu Anlaşma'da hüküm altına alınmamış konularda, "Çerçeve Anlaşması"nın hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11

MALİ HUSUSLAR

1. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere ücretli, ücretsiz veya tenzilatlı eğitim verilip verilmeyeceğine, iaşe ve ibatesinin karşılanması maksadıyla ücret ödenip ödenmeyeceğine karar verecektir.

2. Ücret ödenmesine karar verilmesi halinde, ödeme aşağıda belirtilen esaslara göre yapılacaktır:

a. Misafir Öğrenciler için:

(1) İaşe,

(2) İbate,

(3) Harçlık (esaslar ve miktar Kabul Eden Taraf tarafından belirlenecektir),

(4) Giyim-kuşam (Kabul Eden Tarafın; emsali, kendi öğrencileri için tespit edilmiş olan istihkaklar üzerinden).

b. Misafir Personel için:

(1) Aylık ücret (esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça kursiyer Misafir Personelin rütbelere göre belirlenecektir),

(2) Giyim-kuşam (kursiyer Misafir Personelin sadece eğitim-öğretim kurumlarında giyeceği, Kabul Eden Tarafın emsali personele verilen istihkak üzerinden).

3. Eğitimlerin ücretli verilmesi halinde Kabul Eden Taraf aşağıda belirtilen ihtiyaçları ücretsiz olarak karşılayacaktır:

a. Deneyle, laboratuvar ve dersler için malzeme,

b. Kütüphanelere, okuma odalarına, spor salonlarına ve eğitim için gerekli olan diğer yerlere giriş,

c. Eğitim amaçlı iç hat seyahatleri,

d. Kabul Eden Tarafta uygulanan mevzuata göre, kurs süresince, askerî giyim-kuşam ve uygulamaya yönelik çalışmalarda gerekli olan özel donanım. Bunlar mezuniyet sonrası iade edilecektir.

4. Uçuş Eğitimi, Fizyolojik Eğitim, Dalgıç Eğitimi, Serbest Çıkış Kulesi Eğitimi ve buna benzer yüksek maliyet gerektiren eğitimler tam ücretli olarak verilecektir.

5. Türkiye'de verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Moldova'da verilecek Romence lisan kurslarından kurs ücreti alınmayacaktır.

6. Kabul Eden Tarafın ülkesi dışındaki tüm ulaşım masrafları, Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır.

7. Kabul Eden Taraf, eğitimin ücret karşılığı yapılmasına karar verdiği takdirde, Misafir Personel ve Misafir Öğrencinin eğitim masrafları ve diğer harçları Gönderen Tarafça, faturanın eğitim ya da faaliyet döneminin başlangıcına kadar tanzim edilmesinden sonra 60 (altmış) işgünü içerisinde Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından belirlenen ilgili banka hesabına ABD Doları olarak ödenir.

MADDE 12

TAZMİNATLAR

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar ve ziyan ile üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın yasalari ve mevzuati geçerli olacaktır.
2. Bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan ya da personelin yaralanması veya ölümünün ağır kusur ya da kasit barındırdığı müştereken Taraflarca belirlenmişse, sadece bu durum tazminata yol açacaktır.

MADDE 13

İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin Statüsü:
  - a. Gönderen Taraf, personelini ve öğrencilerini eğitimden önce bu Anlaşma çerçevesindeki statüler, haklar, sorumluluklar, görevler, uygulanacak eğitimin kapsamı, işe ve ibate esasları ile mali hususlar hakkında bilgilendirecektir.
  - b. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, diplomatik ayrıcalıklar ve bağışıklıklara sahip olmayacaktır.
  - c. Taraflarca başka şekilde kararlaştırılmadığı sürece, Kabul Eden Taraf tarafından Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, bu Anlaşma'da veya bu Anlaşma'ya dayanarak yapılacak anlaşmalar ya da diğer düzenlemelerde belirtilen görevlerin dışında başka görev verilmeyecektir.
  - d. Kabul Eden Taraf ülkesinde kalmalarına müsaade edilen Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet yapmayacak veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmayacaklardır.
  - e. Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personele, Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerine (sadece eş ve 12 yaşından büyük çocuklarına) ve Misafir Öğrencilere statüsüne uygun olarak özel kimlik kartı verilir.

2. Kıyafet:

- a. Harp Okulu ve Astsubay Meslek Yüksek Okulu eğitimine gönderilen Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilirler.
- b. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın birlik ve kurumları içerisinde kendi silahlı kuvvetlerinin üniformasını, eğitim ve çalışma faaliyetlerinde Kabul Eden Tarafın sağlayacağı kıyafetleri, bunların dışındaki faaliyetlerinde ise sivil kıyafetlerini giyeceklerdir.

3. İzin:

- a. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin tatil, izin ve diğer nedenlerle mevcut olmadığı durumları, eğitim planı gereklerine ve Kabul Eden Tarafın aynı konumdaki personeli için geçerli kurallarına göre düzenlenecektir. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin, eğitim/öğretim dönemi dışındaki zamanlarda Kabul Eden Tarafa ikamet etmeleri durumunda tüm masrafları, Gönderen Taraf tarafından karşılanacaktır.
- b. Kabul Eden Taraf sağlık teşkilinin istirahatini onaylamasına binaen, Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler ilgili eğitim kurumunun mevzuatında belirlenen süre kadar eğitimde mevcut olmayabilir. Bu istirahat bitiminde eğitimin sürdürülemediği

durumda olması halinde faaliyetine son verilebilir ve Kabul Eden Tarafın muvafakati ile bu şahıs başka bir personel ile değiştirilebilir.

c. Kabul Eden Tarafın ülkesi dışında yapılacak tatiller haricinde kullanılacak izinler, her iki Tarafın Yetkili Makamları arasında varılacak mutabakata uygun olarak, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamınca verilecektir.

d. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde uygulanan çalışma saatlerine ve buna ilişkin esaslara tabi olacaktır.

e. Misafir Personel millî gün ve/veya günlerinde, askerî ataşeliği/büyükelçiliğinin düzenleyeceği faaliyetlere katılabilir. Bu günlerde izinli sayılabilir.

4. Ölüm:

a. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinden birinin ya da Misafir Öğrencinin ölümü halinde Gönderen Tarafın Yetkili Makamını durumdan derhal haberdar edecektir.

b. Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafın talebi üzerine cenazenin Kabul Eden Taraftaki en yakın uluslararası havaalanı, liman veya çıkış kapısına nakli için her türlü kolaylığı sağlamak ve harcamaları üstlenmek yükümlülüğündedir. Bu noktadan sonra, cenazenin nakli Gönderen Tarafın sorumluluğunda olacaktır.

5. Kabul Eden Taraf tarafından, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrencilerin ikametleri, güvenlikleri ve diğer kolaylıklardan yararlanmaları için gerekli tedbirler alınacaktır.

MADDE 14

SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenci, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunmalıdır. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporunu talep edebilir.

2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre karşılanır. Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Taraf tarafından karşılanır.

3. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinin acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri Kabul Eden Taraf tarafından ücretsiz olarak yerine getirilir. Acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri Kabul Eden Tarafın mevzuatına uygun bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.

4. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireylerinin sigorta primleri ve tedavi hizmet giderleri, Gönderen Taraf veya Misafir Personelin kendisi tarafından karşılanır.

5. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri, bu sigorta kapsamındaki Kabul Eden Tarafın tüm sağlık hizmet sunucularından faydalanabilirler.

MADDE 15

SOSYAL FAALİYETLER

1. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler imkânlar dâhilinde, Kabul Eden Tarafın mevzuatına uygun olarak askerî yemekhaneler, kantinler ve askerî sosyal alanlardan faydalanabilirler.

2. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler görev yaptığı garnizonda bulunan ve Kabul

Eden Tarafın resmi olarak müsaade ettiği sosyal tesislerden (özel eğitim merkezleri hariç) mevcut imkânlar dâhilinde günübirlik faydalanabilirler.

3. Diğer garnizonlardaki sosyal tesislerden ise (özel eğitim merkezleri hariç), Kabul Eden Tarafın müsaadesi ile günübirlik veya konaklama amacıyla yürürlükteki mevzuat ve belirlenen ücret tarifesine göre faydalanabileceklerdir.

4. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler görev yaptığı yerde veya eğitim gördüğü birlik, karargâh ve kurumlarda bulunan kantin, tablodot gibi diğer tesislerden birlik komutanlıklarının müsaadesiyle faydalanacaktır.

MADDE 16

GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Aile Bireyleri ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın yabancıların ülkede seyahatine ilişkin yasal düzenlemelerine ve Kabul Eden Tarafın ülkeye giriş ve ülkeden çıkışta uygulanan gümrük usullerine tabi olacaklardır.

2. Bununla birlikte Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan kolaylıkları sağlayacaktır.

MADDE 17

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

1. 19 Kasım 1998 tarihli Çerçeve Anlaşması ile bu Anlaşma hükümleri arasında çelişki olması halinde, Çerçeve Anlaşması hükümleri uygulanır.

2. Bu Anlaşma'nın uygulanma ve yorumuna ilişkin olarak ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar, üçüncü bir ülke veya teşkilata başvurmaksızın, Taraflar arasında sağlanacak müzakere ve istişareler vasıtasıyla çözülecektir.

3. Müzakerelerin başlamasından itibaren 90 (doksan) gün içerisinde bir anlaşmaya varılmaması halinde, Taraflar 30 (otuz) gün önceden yapacakları yazılı bir ön bildirim ile bu Anlaşma'yı feshedebileceklerdir.

MADDE 18

TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

1. Herhangi bir Taraf, bu Anlaşma'da değişiklik yapılmasını ya da gözden geçirilmesini her zaman yazılı bildirimle önerebilir ve Tarafların karşılıklı mutabakatıyla bu Anlaşma'da değişiklik yapılabilir ya da gözden geçirilebilir.

2. Üzerinde uzlaşılan değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen 19'uncu Madde'ye uygun olarak yürürlüğe girer.

MADDE 19

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerini tamamladığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte, 15 Ağustos 2004 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İşbirliğine Dair Tamamlayıcı Anlaşma" yürürlükten kalkacaktır.

MADDE 20

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık bir süre için akdedilmektedir ve yürürlük süresi, Taraflardan biri Anlaşma'nın sona ermesinden en az üç ay önce bu Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini yazılı olarak diğer Tarafa bildirmedikçe, otomatik olarak 1 (bir) yıl daha uzar. Bu Anlaşma, Çerçeve Anlaşması'nın yürürlük süresince yürürlükte kalmaya devam eder.

2. Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, bu Anlaşma'nın sona ermesi devam eden program ve faaliyetleri etkilemeyecektir.

Bu Anlaşma, 17 Ekim 2018 tarihinde, Kişinev'de Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde ve her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

Bu Anlaşma, kendi Hükümetlerince gerektiği gibi yetkilendirilen ve aşağıda imzaları bulunanlar tarafından imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
GENELKURMAY BAŞKANLIĞI ADINA

MOLDOVA CUMHURİYETİ
SAVUNMA BAKANLIĞI ADINA

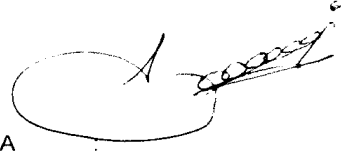
İMZA

İSİM : HULUSİ AKAR

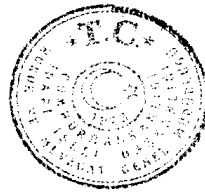
UNVANI : MİLLİ SAVUNMA BAKANI

İMZA

İSİM : EUGENIU STURZA

UNVANI : SAVUNMA BAKANI

TBMM Basımevi - 2019